

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014) Tekst: Klaagliederen 3, 39 Ochtenddienst H. Avondmaal
--

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen: Psalm 36 : 2 en 3**
- 4. Lezing van de wet**
- 5. Zingen: Psalm 139 : 2 en 11**
- 6. Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7. Schriftlezing: Klaagliederen 3 : 1- 39**
- 8. Tekst: Klaagliederen 3 : 39**
- 9. Woordbediening**
- 10. Zingen: Lied 488b : 1, 4 en 5**
- 11. Dankzegging en voorbede**
- 12. Klaarmaken tafel: Gezang 358 : 1 en 2**
- 13. Tijdens viering : Lied 358 : 3 – 6 ; Gezang 90 ; Gezang 140**
- 14. Slotzang: Psalm 138 : 1 - 3**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

In de afgelopen weken heb ik twee preken mogen houden over het lijden waar ieder mens van tijd tot tijd mee te maken krijgt. De één krijgt veel te dragen. Een ander veel minder. De één lijdt korte tijd en er zijn ook mensen die hun hele leven lang lijden te dragen krijgen. In deze tijd waarin het met de economie minder gaat, hebben meer mensen te maken met ontslag. Hebben meer mensen te maken met een vermindering van het inkomen. En wie zal niet begrijpen dat dat alles behalve plezierig is. We hoeven dat niet te bagatelliseren. Zeker als je door werkeloosheid mogelijk niet meer je hypotheek kunt betalen en je mogelijk je huis zult moeten verkopen.

Toch broeders en zusters, jongens en meisjes, weegt een dergelijk lijden niet op tegen het lijden waar we in de Klaagliederen mee te maken hebben. Want wat er in de Klaagliederen wordt getekend is afschuwelijk. Ik wil twee passages uit hoofdstuk 2 aanhalen om u de vreselijke toestand in Jeruzalem te schetsen. In hoofdstuk 2 is de stad Jeruzalem aan het woord en klaagt daar over al de verschrikkingen die in haar voorkomen. Eerst vers 11 en verder: “Mijn ogen zijn door tranen verteerd, mijn ingewanden staan in brand, mijn maag keert zich om – vanwege de wonden van mijn volk, omdat kin en zuigeling versmachten op de pleinen van de stad. Ze blijven hun moeders vragen: ‘Is er geen brood en wijn?’, versmachtend op de pleinen van de stad, als gewonden op het slagveld; in de armen van hun moeders stroomt het leven uit hen weg.” Kinderen en peuters worden hier getekend als soldaten die stervend zijn op het slagveld. Ze sterven omdat er geen eten is. En ze begrijpen het niet en ze vragen aan hun moeders of er dan geen brood en wijn is. Een hartverscheurend tafereel dat het zo verschrikkelijk verdrietig maken dat zijn tranen erdoor verteerd worden en zijn ingewanden erdoor in brand staan. In vers 20 spreekt de dichter zijn wanhoop en onbegrip tegenover de Here uit. “Here, zie mij, merk toch op wie u dit aandoet. Moeten vrouwen de kinderen eten die ze zelf gebaard hebben? Moeten priester en profeet worden gedood in het heiligdom van de Heer? Op straat liggen de lijken van mannen, jong en oud, mijn meisjes en mijn jongemannen zijn gevallen door het zwaard; u doodt hen op de dag van uw toorn, meedogenloos slacht u hen af.”

Wie kan deze dingen lezen zonder te huiveren? Wie voelt geen afgrijzen als hij probeert zich een voorstelling te maken van wat zich in Jeruzalem afspeelt? Die kinderen die

huilen en sterven. Die moeders die hun kinderen niets te bieden hebben en moeten aanzien hoe hun uitgemergelde kinderen in hun armen sterven. Die jonge mensen in de bloei van hun leven die als levenloze lijken midden op straat liggen. Afschuwelijk.

In hoofdstuk 3 is de 'ik-persoon' niet meer de stad Jeruzalem zoals in hoofdstuk 2, maar een onbekende persoon. Ook hij schreeuwt en roept om hulp tot God. Zijn nood is groot. Hij voelt zich het doelwit van Gods toorn. Hij heeft het gevoel dat God zijn boten breekt en hem verdrukt. Hij kent geen vrede en wat geluk is weet hij niet meer. Zo groot is de nood waar God hem in gebracht heeft.

Maar toch zoekt hij in zijn nood zijn toevlucht tot God. Of misschien moeten we zeggen: doet de Heilige Geest hem zijn toevlucht zoeken bij de Here. Hij is alles kwijt geraakt, maar heeft, volgens zijn eigen woorden, nog één bezit: de HERE (vers 24). En wat misschien wel het meest bijzondere is in dit hoofdstuk is dat de dichter toch niet vervuld is van zelfbeklag. Hij duidt zijn lijden met diep inzicht en blijft op de Here in zijn liefde vertrouwen. Hij weet dat de Here geen plezier heeft om zijn kinderen in verdriet te storten. God doet deze dingen met tegenzin. Hij doet ook niet of de Here het lijden niet ziet. Hij weet dat God precies weet wat er op aarde gebeurt. God deelt het goede toe en God deelt de nood en de pijn toe.

En wat is het grote gevaar als God moeite, pijn en verdrukking geeft? Dat we klagen. Dat we onszelf beklagen. Dat we ons gaan afvragen waar we dit allemaal aan verdiend hebben? Laatst zag ik op televisie mensen uit de Verenigde Staten die door werkeloosheid hun huis en dergelijke waren kwijt geraakt. En niet omdat ze allerlei domme dingen met hun geld hadden gedaan. Maar ze waren wel bijna alles kwijt en ze vroegen zich af hoe het mogelijk was dat hun al deze dingen zijn overkomen. Want ze hadden hun zaken altijd keurig geregeld. En natuurlijk is dat bitter en pijnlijk. Maar er zit ook de gedachte achter dat je dat niet verdient als je netjes hebt geleefd en de adviezen van deskundigen hebt gevolgd.

Maar onze tekst laat zien dat ze wel een heel belangrijk aspect vergeten. De dichter brengt het hele probleem op een totaal nieuw nivo door de vraag te stellen, wat voor reden een mens eigenlijk heeft om te klagen tijdens zijn leven. Hij trekt ons in een andere werkelijkheid. Klagen is voor slachtoffers. Voor mensen die niets fout hebben gedaan en toch moeten lijden. Maar de dichter laat zien dat we zo niet over onszelf moeten denken. Dat dat niet de werkelijkheid is waar we in leven. Want het is niet waar dat we

slachtoffers zijn die allerlei onverdiende ellende te dragen krijgen. Wij zijn geen onschuldige mensen. Wie van ons kan zeggen dat hij zijn naasten werkelijk liefheeft als zichzelf.? Wie van ons durft zelfs te zeggen dat hij zijn vrouw of haar man liefheeft als zichzelf? Wie van ons kan zeggen dat hij de Here liefheeft met heel zijn hart, heel zijn verstand en al zijn krachten? Wij schieten ernstig tekort in liefde tegenover God en onze naasten. Wij geven ze niet waar ze recht op hebben. We onthouden ze goede dingen waar ze recht op hebben. En we doen daar bovenop ook nog dingen waarmee we God en onze naaste kwetsen. Hoezo zijn we slachtoffers? Wij zijn daders! En dat zegt de dichter ook: laat de mens klagen over zijn zonden!

We zijn maar geen onschuldige slachtoffers als we met moeite en lijden te maken krijgen. We zijn daders. Al mag niemand nu de conclusie trekken dat als iemand meer te lijden krijgt, hij ook wel meer zonden gedaan zal hebben. Dat heeft de Here Jezus in Lucas 13 : 1 – 5 heel duidelijk bestreden. Maar waar het om gaat is dat we beseffen dat we allemaal zondaars zijn. We doen elke dag dingen die God niet wil. En we vinden het wel gewoon dat we er ongestraft vanaf komen. Als we daar al over nadenken. En anders heeft de Here Jezus toch de straf voor ons gedragen. Dus verdienen we geen straf. Ik vrees dat we in onze oppervlakkigheid heel gemakkelijk met onze zonden omgaan. En dan vinden we het gewoon dat het ons goed gaat en als het ons tegen zit, komen we zo maar tot zelfbeklag.

Maar de dichter van ons tekstvers leert ons totaal anders naar ons leven te kijken. Als we ergens over moeten klagen dan zijn het niet de omstandigheden, maar dan moeten we klagen over de zonden die we telkens weer doen. Zonden waarmee we de toorn van God opwekken. Zonden waarmee we onze naasten verdriet doen en kwetsen. We zouden eigenlijk elke morgen als we wakker worden, weer verbaasd moeten zijn dat de Here ons nog het leven geeft. Dat Hij ons niet verteerd en weggedaan heeft. Want we verdienen het niet dat we leven. Als God een rechtvaardig God is, dan moeten we ons om te beginnen verbazen dat God ons niet de straf geeft die wij verdienen. Als God een rechtvaardig God is dan moeten we ons verbazen dat er nog steeds een mensheid op deze aarde is. Als God een rechtvaardig God is, dan moeten we ons afvragen hoe het dan mogelijk is dat wij het zo goed hebben. Dat wij hier in vrijheid mogen leven. Dat we vanmorgen weer kleding hadden om aan te trekken. Dat we weer te eten hadden en te drinken. Dat we vervoer hebben om naar de kerk te gaan. Dat we de gezondheid heb-

ben om hier te zitten. En zo zou ik nog uren door kunnen gaan. Want wat zijn we gezegende mensen! Als we werkelijk tot ons laten doordringen hoeveel verdriet en moeite wij anderen in de loop van ons leven al hebben aangedaan.

En als we dan denken aan het land waar we in wonen. Een land waar God steeds vaker bespottelijk wordt gemaakt. Waar steeds minder mensen nog boodschap hebben aan zijn Woord, dan is het een wonder van geduld en genade dat wij hier niet in soortgelijke ellende zitten als de dichter van Klaagliederen in zijn tijd. Waar verdienen we deze genade van God aan en waar verdienen we dit geduld van God aan?

We genieten onverdiende genade. En die genade wordt groter als we bedenken dat God, maar dat God ons in Christus zelfs tot zijn kinderen heeft aangenomen. Als we bedenken dat de Here ons in Jezus Christus een blijvende plaats in zijn Koninkrijk geeft. Als we bedenken dat dat God ons in zijn hart heeft gesloten. Als we bedenken dat God zijn eigen Zoon voor ons heeft overgegeven in de dood, om ons arme zondaars van onze zonden te kunnen verlossen en om ons als rechtvaardige mensen een plaats te geven aan de tafel van zijn Zoon.

En van dat onvoorstelbare wonder getuigt de Avondmaalstafel in ons midden. Ja, dat is wat we vandaag hier weer vieren in brood en wijn. Dat God ons wil ontvangen en met ons verder wil. Dat God in ons wil wonen en wil dat wij in Hem wonen. Dat God voorbij ziet aan onze zonden, omdat Hij zijn eigen Zoon in onze plaats ervoor gestraft heeft. Het leven kan soms moeilijk zijn, heel zwaar zijn. Maar wie zijn zonden serieus neemt, zoals God ze serieus neemt, die kan tegelijk alleen maar verwonderd zijn over zoveel genade. Die kan alleen maar God loven en prijzen om zijn genade, liefde en trouw.

Amen